

Regionsudvalgets udtalelse om »Handlingsplan på statsstøtteområdet — Mindre og bedre målrettet statsstøtte: en reformplan for 2005-2009«

(2006/C 115/02)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Kommissionens meddelelse om »HANDLINGSPLAN PÅ STATSSTØTTEOMRÅDET — Mindre og bedre målrettet statsstøtte: en reformplan for 2005–2009«, KOM(2005) 107 endelig;

under henvisning til Kommissionens beslutning af 8. juni 2005 om i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse herom;

under henvisning til præsidiets beslutning af 22. februar 2005 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik;

under henvisning til Kommissionens beslutning af 18. juli 2005 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 86, stk. 2, på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, Kommissionens direktiv ../.../EF om ændring af direktiv 80/723/EØF om gennemskuelligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og EF-rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste;

under henvisning til sin udtalelse om Revision af retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte (CdR 77/2005 fin);

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens beslutning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 86 på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste, udkast til direktiv om ændring af Kommissionens direktiv 80/723/EØF om gennemskuelligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og EF-rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (CdR 155/2004 fin) ⁽¹⁾;

under henvisning til sin udtalelse om hvidbog om forsyningspligtigheder (CdR 327/2004 fin) ⁽²⁾;

under henvisning til Regionsudvalgets resolution om fornyelse af Lissabon-strategien, der blev vedtaget den 24. februar 2005;

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse CdR 225/2005 rev. 1, som blev vedtaget den 23. september 2005 af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik (Ordfører: **Gabor Bihary** (HU/PSE), medlem af forsamlingen for hovedstadsområdet og formand for udvalget for europæisk integration og udenrigsspørgsmål under forsamlingen for hovedstadsområdet) —

på sin 62. plenarforsamling den 16.-17. november 2005 (mødet den 16. november) vedtaget følgende udtalelse:

⁽¹⁾ EUT C 43 af 18.2.2005, s. 13.

⁽²⁾ EUT C 164 af 5.7.2005, s. 53.

Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

bifalder Kommissionens strategi om at gennemføre en række brede høringer om reformen af statsstøttepolitikken og inddrage lokale og regionale myndigheder via Regionsudvalget;

gentager sin holdning med hensyn til revision af retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte.

1. Modernisering af statsstøttepolitikken som led i Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse

Regionsudvalget

1.1 **går ind for**, at statsstøttepolitikken kædes tæt sammen med målsætningerne for Lissabon-strategien, at den nyorienteres i retning af en mere selektiv horisontal tilgang (uden at overse specifikke målregioners behov) og fokuseres på vigtige politikker som f.eks. innovation og F&U, menneskelig kapital, iværksætterkultur, tjenester af generel økonomisk interesse, regionalstøtte, bæredygtigt miljø, transport, energi samt infrastrukturer inden for informations- og kommunikationsteknologi;

1.2 **mener**, at det af Kommissionen udviklede markedssvigt-kriterium for opnåelse af statsstøtte er en interessant metode, men påpeger samtidig, at begrebet hverken hviler på EF-traktaten eller er klart defineret i praksis, og at det heller ikke kan anvendes i tilfælde, hvor der ikke findes markeder; **afviser** derfor tanken om at gøre markedssvigt til en afgørende forudsætning for støtteberettigelse; dette kriterium bør kun anvendes, hvor det ikke strider mod nærhedsprincippet, og samtidig bør medlemsstaterne og regionerne fortsat have en passende evalueringsmargin i forbindelse med definition af markedssvigt og udvælgelse af midler til afhjælpning heraf.

1.3 **minder om**, at Regionsudvalgets resolution om fornyelse af Lissabon-strategien, der blev vedtaget den 24. februar 2005, påpeger, at »EU bør, i stedet for at forfølge målet om en kvantitativ reduktion af statsstøtten, fokusere på en forbedring af statsstøtteordningen med henblik på på lang sigt at sikre leveringen af kvalitetstjenester«; **finder** det helt forkert at fokusere på de samlede udgifter til statsstøtte uden at differentiere mellem forskellige typer af statsstøtte og deres respektive nytte set ud fra den fælles interesse;

1.4 **påpeger**, at statsstøtte, hvis den er tilstrækkelig målrettet og forvaltes effektivt, kan bidrage væsentligt til opfyldelsen af de krav, som de lokale og regionale myndigheder stiller til offentlige serviceforpligtelser, og **mener**, at dette bør medtænkes i forbindelse med reformen af statsstøttebestemmel-

serne i forhold til statsstøttens indvirkning på markedets funktion;

1.5 **noterer sig**, at målet med artikel 81 og 82 i EF-traktaten om konkurrencereglernes anvendelse på virksomheder er at værne om konkurrencen på markedet som et middel til at fremme forbrugernes velfærd. Da definitionen af »konkurrence« bør være ensartet og konsekvent i hele traktaten, må Regionsudvalget beklage, at man savner enhver henvisning til målet om forbrugernes velfærd i handlingsplanen for statsstøtte;

1.6 **konstaterer** med bekymring, at det ved tildeling af statsstøtte ikke længere er et afgørende kriterium, at støtten ikke har indflydelse på handelen mellem medlemsstaterne. Regionsudvalget finder, at støtten fra lokale og regionale myndigheder til virksomheder, der opfylder offentlige serviceforpligtelser, ikke nødvendigvis har indflydelse på handelen mellem medlemsstaterne i det indre marked eller udgør en væsentlig hindring for konkurrencen, dvs. skaber eller styrker en dominerende stilling for den eller de pågældende virksomheder;

1.7 **understreger**, at Den Europæiske Union skal være internationalt konkurrencedygtig, hvis den skal tiltrække indadgående investeringer, og finder, at statsstøttereglerne bedre skal afspejle de erhvervs-mæssige realiteter i en åben globaliseret økonomi samt sikre regionerne i medlemsstaterne et sådant mål af fleksibilitet, at de kan konkurrere med kraftig støttede regioner uden for Unionen om at tiltrække udenlandske (ikke-EU-) investeringsprojekter

1.8 **mener**, at statsstøttens rolle er vigtigere i perioder med mindre økonomisk vækst, og foreslår derfor, at det overvejes at indføre fleksible regler, som tager højde herfor;

1.9 **mener** ligeledes, at jo mindre økonomisk udviklet en medlemsstat er inden for et økonomisk integreret område, jo mere statsstøtte i procent af BNP kan den være berettiget til at yde med henblik på udvikling af offentlige tjenester eller sikring af de samme standarder for offentlige tjenester som i de andre medlemsstater; endvidere **mener** det, at nogle regioner inden for en medlemsstat (navnlig mindre udviklede regioner og regioner med overgangsøkonomi) bør tilgodeses med specifikke forhøjelser;

1.10 **foreslår**, at Kommissionen styrker konsekvensanalyserne af sine egne beslutninger inden for statsstøtte, eftersom handlingsplanen for statsstøtte bygger på en »økonomisk indfaldsvinkel« til statsstøtteanalyse;

1.11 **beklager**, at handlingsplanen for statsstøtte ikke afspejler den specifikke karakter af offentlig-private partnerskaber vedrørende statsstøtte.

2. Fokus på nøgleprioriteterne

Regionsudvalget

2.1 **bifalder** planen om at forenkle og konsolidere gruppefritagelsesforordninger til uddannelses- og beskæftigelsesstøtte og **gør opmærksom på**, at dette ligeledes muliggør en harmonisering af definitionerne som f.eks. definitionen af »dårligt stillede arbejdstagere«, der varierer fra en gruppefritagelse til den anden;

2.2 **mener**, at sondringen mellem særlig og generel uddannelse for det meste er kunstige, og foreslår derfor, at intensiteten af statsstøtte ikke differentieres på baggrund af denne sondring fremover;

2.3 **bifalder** Kommissionens indsats for at bøde på usikkerheden efter Altmark-dommen⁽³⁾ gennem vedtagelse af en række foranstaltninger om bestemmelserne for finansiering af offentlig serviceforpligtelser. Regionsudvalget mener, at disse foranstaltninger, der forpligter lokale og regionale myndigheder til bedre fastlæggelse af deres offentlige tjenesteydelseskontrakter, vil føre til større gennemsigtighed og demokratisk ansvar i håndteringen af tjenesteydelser af generel økonomisk interesse;

2.4 **konstaterer med tilfredshed**, at Kommissionen i denne sammenhæng er enig i Regionsudvalgets anmodning om at fritage hospitaler og sociale boligforeninger, der modtager statsstøtte, fra anmeldelsesproceduren;

2.5 **understreger**, at et forslag til en rammelovgivning for offentlige tjenesteydelser, der kunne gøre det lettere at fastlægge nogle fælles positive principper, er mere nødvendig end nogensinde. En sådan rammelovgivning bør bl.a. indebære:

- kriterier for en skelnen mellem markedsmessige og ikke-markedsmessige tjenesteydelser;
- generelle principper for og krav til forsyningspligtigheder, såsom universalitet, kontinuitet, kvalitet, effektivitet, tilgængelighed og beskyttelse af brugere og forbrugere;
- kriterier til begrænsning af markedsforvridningen;
- anerkendelse af kommuners og regioners ret til egenproduktion af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og vejledende principper for finansieringen;
- evalueringmekanismer;

2.6 **bifalder** Kommissionens plan om at udstede en generel gruppefritagelsesforordning, der skal fritage visse støttekategorier for anmeldelsespligten, og **mener**, at denne fremtidige forordning vil sikre en bedre forvaltning;

2.7 **støtter** planen om at udvide mulighederne for gruppefritagelse til også at omfatte SMV og F&U;

2.8 **mener**, at »de minimis-fritagelsen« er meget vanskelig at anvende i praksis som følge af de proceduremæssige krav. Enhver forhøjelse af de minimis-tærsklerne bør derfor gå hånd i hånd med en forenkling og præcisering af de nuværende regler vedrørende de minimis-forordningen. Det skal bl.a. være klart:

- (i) om tærsklen for de minimis-støtte finder anvendelse på uafhængige virksomheder eller særskilte juridiske enheder,
- (ii) hvordan der tages hensyn til de aktiviteter, der udøves i mere end en medlemsstat af den samme juridiske enhed, som modtager de minimis-støtte i forskellige medlemsstater, og
- (iii) hvilken status, EU-støtte har, når det skal afgøres, om de minimis-tærsklerne er nået;

støtter derfor en forhøjelse af de minimis-støttetærsklerne, og **anmoder om**, at dette baseres på den akkumulerede inflation siden den sidste forhøjelse i 2001;

2.9 **mener**, at den store udbredelse af statsstøtte til nonprofit-organisationer bør foranledige Kommissionen til klart og udtrykkeligt at nævne denne type organisationer og i den forbindelse henvise til Domstolens retspraksis;

2.10 **mener**, at forbedringen af infrastrukturen for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) vil få samme væsentlige betydning som de forbedrede transport- og energiinfrastrukturer; **bemærker** imidlertid, at markedsmulighederne for IKT-udvikling er anderledes, og **gør** derfor **opmærksom på** behovet for specifikke retningslinjer, som kan sikre større fleksibilitet, når det drejer sig om støtte til udvikling af IKT generelt;

2.11

2.11.1 **bifalder**, at Kommissionen den 24. august 2005 har iværksat en offentlig høring om revisionen af rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse, men beklager, at fristen for indsendelse af svar allerede er den 10. oktober 2005;

2.11.2 **går ind for**, at anvendelsesområdet for de nuværende rammebestemmelser udvides til også at omfatte »forbruger-sundhed«, der ifølge Regionsudvalget omfatter begreberne »borgernes sikkerhed og miljø«, »arbejdstagernes sikkerhed« og »arbejdstagernes sundhed«;

2.11.3 **går ind for**, at der fastlægges mere detaljerede regler for investeringsstøtte på miljøområdet for at bekæmpe forurening, der er forårsaget af andre virksomheder;

⁽³⁾ Sag C-280/00 af 24.7.2003.

2.11.4 **går ind for** at bibeholde en højere støtteintensitet for små og mellemstore virksomheder;

2.11.5 **mener**, at det er nødvendigt at bibeholde en højere støtteintensitet for regioner, som på grund af økonomisk omstilling halter bagefter med hensyn til at opfylde kravene i EU's regelværk på miljøområdet;

2.12 **glæder sig over**, at Kommissionen den 21. september 2005 lancerede en offentlig høring om reformen af statsstøtte-reglerne til innovation (KOM(2005) 436), men beklager den korte frist for svar, der kun løber til den 21. november 2005;

2.12.1 **udtrykker** i tråd med forenklingsmålsætningen støtte til at inkorporere innovation i den nuværende fællesskabs-ramme for statsstøtte til forskning og udvikling (*) frem for at oprette en ny specifik ordning;

2.12.2 **støtter** målsætningen om at målrette innovationsrelateret statsstøtte mod små og mellemstore virksomheder;

2.12.3 **beder** indstændigt om, at man bibeholder den nuværende tilladte kumulering af støtte til innovation og regionalstøtte;

2.12.4 **undrer sig over**, at man kun påtænker at indrømme en »fritagelse [på 50 %] for socialsikringsbidrag og andre lokale/regionale skatter (dvs. som ikke er overskudsrelaterede), når det gælder innovative nyoprettede virksomheder«;

2.12.5 **bifalder**, at »statsstøtte til SMV og/eller til aktiviteter, der ligger langt fra markedet, kan være omfattet af lettere procedureregler og være fritaget for anmeldelse« KOM(2005) 436 endelig (punkt 24);

2.12.6 **sætter** imidlertid spørgsmålstegn ved Kommissionens fokusering på »markedssvigt«. Kommissionen medgiver således, at innovative aktiviteter har det særtræk, at de ofte finder sted langt fra markedet: »Erfaringerne viser, at det er meget vanskeligt at vide på forhånd, hvilke innovative produkter og tjenester der vil få succes på markedet.« (KOM(2005) 436 endelig (punkt 18);

3. Modernisering af statsstøttepraksis og -procedurer

Regionsudvalget

3.1 **bifalder** Kommissionens forslag om bedre forvaltning af statsstøtte; **støtter** især udstedelsen af retningslinjer for bedste praksis efter høring af medlemsstaterne og de berørte parter;

3.2 **påpeger**, at delt ansvar mellem Kommissionen og medlemsstaterne er et af de centrale emner i statsstøttereformen, og bifalder derfor de elementer i handlingsplanen for statsstøtte, der udbygger medlemsstaternes forpligtelser;

3.3 **mener**, at der bør foretages en evaluering af forslaget om at oprette uafhængige myndigheder til at føre tilsyn med statsstøtten i de enkelte medlemsstater med hensyn til de proceduremæssige fordele og de roller, der skal påhvile disse myndigheder, og **anmoder om**, at man rådfører sig med de lokale og regionale myndigheder i forbindelse med en sådan evaluering;

3.4 **opfordrer** til, at der oprettes et netværk for nationale og regionale statsstøttemyndigheder, som giver mulighed for fortsat informationsstrøm og udveksling af bedste praksis, der kan øge medlemsstaternes forpligtelser og fremme bedre forvaltning;

3.5 **støtter** det valgte system, der har en vis fleksibilitet kombineret med en nøje tidsplan, og som sondrer mellem simple tilfælde og tilfælde, der behøver en dybtgående undersøgelse;

3.6 **anmoder** i forbindelse med den bebudede revision af procedureforordning 659/1999 om en styrkelse af tredjeparters rettigheder (modtagere og klagere) i de faser, som følger efter indledningen af en procedure;

3.7 **anmoder om** at blive hørt i forbindelse med evaluering eller ændring af retningslinjerne om statsstøtte til redning og omstrukturering, som anført i køreplanen for 2007/2008, og endvidere i forbindelse med andre reformer, som berører de lokale og regionale myndigheder.

Bruxelles, den 16. november 2005

Peter STRAUB
Formand for
Regionsudvalget

(*) EUT C 45, 17.2.1996 s. 5-16.